

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

1 Anyag-/elkészítési- és cégmegjelölés

- A termékkel kapcsolatos anyagok
- Kereskedelmi megnevezés: **Paladur folyadék**
- Anyag/készítmény használata: Műfogak előállítása

Gyártó/szállító: Heraeus Kulzer GmbH & Co. KG Grüner Weg 11, D-63450 Hanau Tel.: 0800 4372522

Információt nyújtó terület: Department of safety Dr. Tuchscherer Tel.: +49 6081 959-287

Szükség esetén nyújtott információ: Call +49 30 19240 (24 hours)

Forgalmazó cég: Realtrade Kft. 1102 Budapest Hölg u. 9/b. Tel: +36 1 261-6630, Fax: +36 1 261 4348

A magyarországi Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSZ) éjjel-nappal hívható száma: +36 80 201199

2 Összetétel

- **Kémiai jellemzés**
- **Leírás:** Metakrilát-bázisú alapanyag előkészítés

· Veszélyes alkotórészek:

80-62-6	methyI methacrylate	Xi, F; R 11-37/38-43	> 90%
99-97-8	N,N-dimethyl-p-toluidine	T; R 23/24/25-33-52/53	< 1%

- **További információk:** A megadott veszélyességi utalások szövege a 16. fejezetben található.

3 Veszélyesség szerinti besorolás

- A veszély megjelölése:

Xi Irritativ
F Könnyen gyulladó

- **Az emberek és a környezet veszélyeztetettségére vonatkozó különleges információk**

A termék jelölése a többször módosított "Készítmények általános besorolási EK-irányelvei" számítási eljárása értelmében kötelező.

R 11 Nagyon gyúlékony.

R 37/38 Bőrizgató hatású, izgatja a légutakat.

R 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet).

- **Osztályozási rendszer:**

Az osztálybasorolás megfelel az érvényes EK listáknak, de kiegészítik a szakirodalomból származó és a cégek által megadott adatok.

4 Elsősegélynyújtás

- **Belélegzés után:** Gondoskodjunk friss levegőről; panaszok esetén keressük fel az orvost.
- **Bőrrel való érintkezés után:** Azonnal mossuk le vízzel és szappannal és jól öblítsük le.
- **A szemmel való érintkezés után:**
A szemet folyó víz alatt néhány percen át öblítsük le, miközben a szemhéjat nyitva tartjuk.
Tartós panaszok esetén kérjünk orvosi tanácsot.
- **Lenyelés után:** Ne okozunk hányást; azonnal kérjünk orvosi segítséget.

5 Tűzveszélyesség

- **Megfelelő tűzoltószerek:**

CO₂, poroltó vagy vízsugár. A nagyobb tüzeket vízsugárral vagy alkoholnak ellenálló habbal oltuk.
CO₂, homok, poroltó. Ne használjunk vizet.

(folytatása 2 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: **Paladur folyadék**

(folytatása 1 oldalon.)

- **Biztonsági okokból nem megfelelő tűzoltószerek:**
Víz
Vízugár
- **Az anyag, égéstermékei vagy képződő gázai által keltett különleges veszélyeztetettség:**
Hevítés-égés esetében mérgezőgázok képződhetnek.
- **Különleges védőfelszerelés:** Különleges intézkedések nem szükségesek.

6 Óvintézkedés baleset esetén

- **Személyekre vonatkoztatott biztonsági intézkedések:**
Viseljünk védőfelszerelést. Távolítsuk el a védetlen személyeket.
- **Környezetvédelmi intézkedések:**
Akadályozzuk meg a csatornába, árkokba és pincékbe való behatolást. A környezeti vizekbe vagy csatornába való behatolás esetén értesítsük az illetékes hatóságokat.
- **Tisztítási/eltávolítási eljárások:**
Nedvességet megkötő anyagokkal együtt tárolja (pl. kovaföld, univerzális kötőanyag, fűrészpör, kisebb mennyiségekben cellulóz).
Ne öblítsük le vízzel, vagy víztartalmú tisztítószerekkel.
- **További információk:** Veszélyes anyagok nem szabadulnak fel.

7 Kezelés és tárolás

- **Kezelés:**
 - **Információk a biztonságos kezeléshez:** A tartályokat jól lezárt állapotban tartsuk
 - **Tűz- és robbanásvédelmi információk:**
Tartsuk távol a tűzforrásokat - ne dohányozzunk
Hozzunk intézkedéseket elektrosztatikus feltöltődés ellen.
- **Raktározás:**
 - **A raktárhelyiségekkel és tartályokkal szemben támasztott követelmény:**
Hűvös helyen tároljuk.
 - **Együttes tárolással kapcsolatos információk:** Nem szükséges.
 - **További adatok a raktározási körülményekkel kapcsolatban:**
Hűvös helyen tárolandó (szobahőmérséklet alatt).
Jól lezárt hordókban hűvös és száraz helyen tároljuk.

8 Az egészséget nem veszélyeztető munkavégzés feltételei

- **Pótlólagos információ a műszaki berendezés kialakításához:**
További adatok nincsenek; lásd 7. pontot.
- **Alkotórészek munkahelyre vonatkoztatott, felügyelet tárgyát képező határértékekkel:**
80-62-6 methyl methacrylate

TLV	Rövid ideig tartó adat: 150 mg/m ₃ Hosszú ideig tartó adat: 50 mg/m ₃

- **Pótlólagos információk:** A létrehozásnál érvényes listák képezték a kiindulópontot.
- **Személyes védőfelszerelés:**
 - **Általános védekezési és higiéniai intézkedések:**
Tartsuk távol élelmiszerektől, italoktól és takarmányoktól. A szennyezett folyadékkal átitatott ruházatot azonnal vegyük le. Munkahelyi szünetek előtt és a munka befejezésekor mossunk kezet. Kerüljük a bőrrejutást.
Kerüljük a szemmel és bőrrel való érintkezést.

(folytatása 3 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: Paladur folyadék

(folytatása 2 oldalon.)

- **Légzésvédelem:**
Megfelelő szellőztetés/elszívás esetén nem kötelező, de ha nem elkerülhető az erősebb expozíció úgy használjon védőálarcot (A-szűrővel).
- **Kézvédelem:**
Amennyiben a bőrrel való érintkezés nem elkerülhető, az érzékenység megelőzésére használjon védőkesztyűt.
Oldószerezrel szemben ellenálló kesztyű. A kesztyű anyagának át nem eresztő képességűnek és a termékkel/anyaggal/készítménnyel szemben ellenállónak kell lennie.
A kesztyű anyagának kiválasztása az áttörési idő, permeációs sebesség és a bomlás figyelembevételével történt.
- **Kesztyűanyag:**
A vízben oldhatatlan anyag/termék/készítmény használata előtt vízdékonny bőrvédő szert (zsírmesztos rétegképzőt vagy olaj/víz-emulziót) használjunk. Mivel a termék több anyagból összeállított készítményt jelent, a kesztyű anyagának tartóssága előre nem számítható ki, ezért használat előtt ezt ellenőrizni kell.
- **Áthatatási idő a kesztyűanyagon:**
A pontos behatolási időt a kesztyű gyártójától kell megkérdezni és azt be is kell tartani.
- **Nem fokozott sérülésveszélyes alkalmazási területeken (pl. labor) állandó érintkezés esetében a következő anyagból készült kesztyű használata megfelelő:**
PVA kesztyű
- **Max. 15 perces állandó érintkezés esetében a következő anyagokból készült kesztyűk használata megfelelő:**
Butilkaucsuk
Fluorkaucsuk (Viton)
Nitrilkaucsuk
Kloroprén-kaucsuk
- **Szemvédelem:** Nem feltétlenül kötelező
- **Testvédelem:** Könnyű védőruházat.

9 Fizikai és kémiai tulajdonságok

· Általános adatok

· Forma:	Folyékony
· Szín:	színtelen
· Szag:	jellegzetes

· Állapotváltozás

· Olvadáspont/olvadási tartomány:	nem meghatározható
· Forráspont/forrási tartomány:	100°C

· Lobbanáspont:	10°C

· Gyulladás hőmérséklet:	430°C

· Öngyulladás:	Az anyag magától nem gyullad.

· Robbanásveszély:	A termék nem robbanásveszélyes, de robbanékony gőz/levegőkeverék képződése lehetséges.

· Robbanási határok:

· Alsó:	2,1 Vol %
· Felső:	12,5 Vol %

· Gőznyomás 20°C-nál:	47 hPa

· Sűrűség 20°C-nál:	0,946 g/cm ³

(folytatása 4 oldalon.)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: **Paladur folyadék**

(folytatása 3 oldalon.)

· Oldhatóság/keverhetőség az alábbiakkal:

· **Víz:** Egyáltalán nem, vagy csak kismértékben keverhető.

· Viskozitás:

· **dinamikai 20°C-nál:** 1 mPas

· Oldószer tartalom:

· **Szerves oldószerek:** 97,5 %

· Szilárdanyag tartalom:

1,0 %

10 Stabilitás és reakciókészség

· Termikus bomlás/kerülődő feltételek:

Rendeltetés szerinti raktározás és kezelés esetén nincs bomlás.

· Veszélyes reakciók

Veszélyes reakciók nem ismeretesek.

· Veszélyes bomlástermékek:

Veszélyes bomlástermékek nem ismeretesek.

· További adatok:

A termék a tárolási idő és/vagy az ajánlott tárolási hőmérséklet túllépése következtében kialakuló hőképződés miatt polimerizálódhat.

11 Toxikológiai adatok

· Akut toxicitás:

· Primer ingerhatás:

· **A bőrön:** Ingerli a bőrt és a nyálkahártyákat.

· **A szemben:** Ingerlő hatás.

· **Érzékenyítés:** Bőrrel való érintkezés esetén a szenzibilizáció lehetséges.

· További toxikológiai információk:

Irritatív

Készítményekre vonatkozó általános besorolási irányelvének érvényes kiadásában közölt számítási eljárás alapján. A termék az alábbi veszélyekkel jár:

12 Ökotoxicitás

· Általános információk:

2 (D) (Saját besorolás) Vízveszélyeztetési osztály: a vizeket veszélyeztet.

Ne engedjük bele a talajvízbe, a környezeti vizekbe, vagy a csatornahálózatba.

Csekély mennyiségek taljba kerülése is veszélyeztet az ivóvizet.

13 Hulladékkezelés, ártalmatlanítás

· Termék:

· Ajánlás:

Nem keverhető hozzá a háztartási hulladékhoz. Ne engedjük bele a csatornahálózatba.

Kisebb mennyiség a rendszer más alkotóelemeivel együtt megköt, s így a háztartási szeméttel együtt kidobhatja.

Nagyobb mennyiséget a helyi előírásoknak megfelelően kezeljen különleges hulladékként.

(folytatása 5 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: Paladur folyadék

(folytatása 4 oldalon.)

- **Tisztítatlan csomagolások:**
- **Ajánlás:** A kezelés módját a hatósági előírások szabják meg.

14 Szállításra vonatkozó előírások

- **ADR/RID szerinti közúti szállítás (határátlépéssel):**

- **ADR/RID-GGVS/E osztály:** 3 Gyúlékony folyadékok.
- **Kemler-szám:** 339
- **UN-szám:** 1247
- **Csomagolási csoport:** II
- **Az áru megjelölése:** 1247 METIL-METAKRILÁT MONOMER, STABILIZÁLT, oldat

- **Tengeri szállítás IMDG:**

- **IMDG-osztály** 3
- **UN-szám:** 1247
- **Label** 3
- **Csomagolási csoport:** II
- **EMS-szám:** F-E,S-D
- **Marine pollutant:** Nem
- **Helyes műszaki megnevezés:** METIL-METAKRILÁT MONOMER, STABILIZÁLT, oldat

- **Légiszállítás ICAO-TI és IATA-DGR:**

- **ICAO/IATA-osztály:** 3
- **UN/ID szám:** 1247
- **Label** 3
- **Csomagolási csoport:** II
- **Helyes műszaki megnevezés:** METIL-METAKRILÁT MONOMER, STABILIZÁLT, oldat

15 Szabályozási információk

- **EGK irányelvek szerinti jelölés:**
A termék besorolása és jelölése az EK irányelvek/GefStoffV szerint történik.
- **A termék megjelölő betűje és veszélyjelölése:**
Xi Irritativ
F Könnyen gyulladó
- **Veszélyt meghatározó komponensek a címkézéshez:**
methyl methacrylate

(folytatása 6 oldalon)

Biztonsági adatlap 91/155/EGK szerint

A nyomtatás kelte 15.04.2008

Az átdolgozás kelte 15.04.2008

Kereskedelmi megnevezés: **Paladur folyadék**

(folytatása 5 oldalon.)

- **R-mondatok:**
 - 11 Nagyon gyúlékony.
 - 37/38 Bőrizgató hatású, izgatja a légutakat.
 - 43 Bőrrel érintkezve túlérzékenységet okozhat (szenzibilizáló hatású lehet).
- **S-mondatok:**
 - 9 Az edényzet jól szellőztethető helyen tartandó.
 - 16 Gyújtóforrástól távol tartandó - Tilos a dohányzás.
 - 24 A bőrrel való érintkezés kerülendő.
 - 33 A sztatikus feltöltődés ellen védekezni kell.
 - 37 Megfelelő védőkesztyűt kell viselni.
 - 43 Tűz esetén homokot, széndioxidot vagy poroltót használjunk. Víz használata tilos.
- **Országos előírások:**
 - **Levegővel kapcsolatos műszaki utasítás:**

Osztály	Százalékos részarány
II	> 90

- **Vízveszélyeztetési osztály: WGK 2 (Saját besorolás) : a vizeket veszélyeztet**

16 Egyéb

A fenti adatok ismereteink mai állását tükrözik, de nem képezik a terméktulajdonságok biztosításának alapján, és semmiféle jogi eljárásra nem jogosít.

- **Az adatlapot kiállító szerv:** Biztonsági és környezetvédelmi osztály
- **Kapcsolattartási partner:**
Dr. Tuchscherer Tel.: (49) 6081 959-287
christian.tuchscherer@heraeus.com

- *** Az adatok az előző verzióhoz képest megváltoztak**

H